

Štrajk na univerzitetu Kolumbija i sindikalno organizovanje studenata zaposlenih na američkim univerzitetima

Početak januara studenti i postdiplomci zaposleni na raznim privremeno-povremenim poslovima na univerzitetu Kolumbija postigli su provizorni sporazum sa upravom i time prekinuli jedan od najdužih štrajkova u istoriji organizovanja studenata zaposlenih na univerzitetu. Nakon više od 9 nedelja štrajkači su uspeli da primoraju upravu univerziteta da ispuni sve glavne zahteve. Ova pobeda je rezultat sindikalnog organizovanja i borbe štrajkača kako protiv uprave univerziteta tako i protiv sindikalne birokratije koja je pokušala da osujeti pregovore. Štrajk koji je organizovao sindikat od 3000 članova je jedna od većih štrajkačkih akcija u SAD poslednjih godina.

U SAD postoji mogućnost da studenti rade na kampusu različite akademske, administrativne ili fizičke povremene i privremene poslove, kao što su ocenjivanje seminarskih, unošenje podataka, održavanje kantine ili biblioteke, recepcija, vođenje studentskog doma itd. Ovi poslovi su plaćeni sramno malo, satnica je često i duplo manja od minimalca. Univerziteti zaposlene studente tretiraju primarno kao studente a ne kao zaposlene, što im omogućava da im daju ovako niske nadnice. U tom pogledu, piramidalna šema visokog obrazovanja je mikrokosmos piramidalne šeme samog kapitalizma.

Borba za sindikalno organizovanje studentskih radnika traje već 20 godina. Prvi koji su na privatnom univerzitetu dobili priznanje sindikata su bili diplomci-radnici na Njujorškom

univerzitetu i tako dobili povećanje plate 40% kao i razne druge beneficije. Međutim već 2004. godine odluka je poništena, a diplomci-radnici sa univerziteta Braun nisu uspjeli da se izbore za sindikat i ostvare pravo na kolektivno pregovaranje jer su ih označili kao studente, a ne zaposlene, što omogućava da novac koji im se isplaćuje bude tretiran kao finansijska pomoć, a ne plata.

Zbog organizovanja i pritiska koji su 2016. napravili studentski radnici sa univerziteta Kolumbija doneta je odluka da ipak imaju pravo na sindikalno organizovanje i kolektivno pregovaranje. To je rezultiralo priznavanjem sindikata i davanjem ugovora diplomcima-radnicima na privatnim univerzitetima kao što su Brandeis, Tafts, Džordžtaun i Harvard, a još mnogo visokoškolskih ustanova je u pregovorima.

Još uvek nepriznat sindikat na Kolumbiji stupio je u štrak na proleće 2018. godine. Štrajk je trajao samo nedelju dana – to je šablon koji je postavio njihov matični sindikat UAW/UAV (Ujedinjeni radnici automobilske, vazduhoplovne i poljoprivredne industrije) koji generalno za cilj ima da štrajkove drži pod kontrolom – predvidljive i u okviru budžeta. UAV je dugo radio na tome da pacifikuje radnike, ublaži formu i zahteve štrajkova koristeći podelu koja postoji između prirodnih i humanističko-društvenih nauka. Kada su u jesen planirali ozbiljniji štrajk, održali su se tajni pregovori između UAV-a i uprave fakulteta na kome je odlučeno da sindikat diplomaca-radnika bude zvanično priznat ukoliko obećaju da neće štrajkovati narednih 16 meseci. Ovo je dovelo do velikih podela unutar sindikata.

Problem je što studenti koji su tu najduže nemaju interes da se bore za bolje uslove jer će uskoro prestati da budu studenti, iscrpljeni su i skloni da prihvate kompromis, a oni koji su tek došli i imaju najveći interes su najmanje upućeni u borbu koja se ovde već dugo vodi. Osim toga, oni još uvek nisu bili izabrani da vode pregovore i to je dovelo do toga da većina pregovaračkog odbora bude sačinjena od starijih

studenta i da glasa za prekid štrajka, iako je većina članova sindikata bilo protiv. Jasno je da je UAV koji broji oko 40.000 članova, suštinski žuti sindikat čije unutrašnje strukture moći i finansije veoma podsećaju na strukture udruženja poslodavaca i države protiv koje se oni navodno bore, zato su i interesi uprave takvog sindikata bliži interesima gazda i države, nego interesima radnika. To je svima postalo jasno kada je 2019. predsednik UAV uhapšen zbog pronevere preko milion dolara iz penzionih fondova radnika automobilske industrije. Postoji osnovana sumnja da su članovi pregovaračkog odbora na Kolumbiji bili pod uticajem sindikalne vrhuške, a moguće je i da su bili potkupljeni ovim novcem i nekim obećanim pozicijama.

Pregovori su počeli u februaru 2019. i trajali su večno. Početkom 2020, jer je svojevremeno odricanje od štrajka trebalo da istekne u aprilu, sindikalni organizatori su počeli da pripremaju prolećni štrajk. Pandemija korona virusa je osujetila ove planove i dovela do sukoba unutar sindikata. Nastava je kao i svuda počela da se održava onlajn i novi štrajk je počeo godinu dana kasnije 15. marta 2021. Univerzitet je uspostavio sistem nadzora kako bi kaznio štrajkače – svi radnici su morali da se prijave da su prisutni onlajn kako bi dobili platu. Međutim, i novoformljeni pregovarački odbor je opet izdao članove sindikata. Uprkos tome što je 75% članova skupštine koja broji 300 članova glasalo protiv, pregovarački odbor je pristao da "pauzira" štrajk i uđe u pregovore iako nisu dobili nikakvu garanciju da će išta dobiti, ignorišući odluku većine. To je dovelo do novih sukoba unutar sindikata i mnogi pojedinci i neki čitavi sektori su nastavili sa štrajkom uprkos odluci pregovaračkog tima da se štrajk pauzira. 19. aprila 2021. uprava i pregovarački odbor su objavili da su postigli provizorni sporazum koji nije obuhvatao nijedan od 3 glavna zahteva. Ovaj nastavak sindikalne izdaje je zbunio mnoge članove sindikata, ali ubrzo im je postalo jasno da je to posledica partikularnih interesa sindikalne vrhuške i reakcionarne prirode žutih

sindikata. Na papiru je delovalo kao da su plate diplomskim radnicima povećane ali u realnosti, su bile smanjene. UAV je naterao univerzitet da subvencioniše 3000 novih članova koji plaćaju članarinu koja se sliva u njihovu sindikalnu kasu, a obične radnike je prodao.

Pregovarači i UAV su sve mogli da urade bez šire saglasnosti i učešća običnih radnika, osim da odobre ugovor. Zato su se aktivisti organizovali odozdo kako bi pridobili sve radnike i objasnili zašto je ugovor sporan, s obzirom da je pregovarački odbor jedini bio u komunikaciji sa upravom univerziteta i kontrolisao društvene mreže i tako je ubeđivao ostale da treba da prihvate ugovor. Kada su glasovi prebrojani ispostavilo se da je ugovor odbijen. Univerzitet je pokušao da diskredituje glasanje, a HR služba je objavila da će značajno smanjiti plate u slučaju učešća u štrajku. Pregovarački odbor je masovno podneo ostavke, i krajem leta 2021. je formiran novi koji je obećao da neće izdati radnike. Na leto je sindikat usvojio novi statut koji omogućava veće učešće običnih radnika i uključuje mehanizme odgovornosti koje će sprečiti odbor da donosi odluke kako hoće.

Iako neočekivano, pandemija je otvorila mogućnost za veće učešće i radikalizaciju običnih ljudi, jer su se do tada pregovori održavali uživo i nisu bili dostupni svima. Kako su sastanci počeli da se održavaju onlajn pregovori su postali mnogo pristupačniji svima, a diskusija je mogla da se dešava na različitim onlajn platformama što je olakšalo organizovanje. Tako je mnogo veći broj radnika mogao da svedoči kompromisima i licemerstvu birokrata tokom pregovora što ih je radikalizovalo i podstaklo na horizontalno organizovanje.

Na početku je osnovni zahtev bio priznavanje sindikata, a tokom štrajka u proleće 2021, iskristalisala su se 3 glavna zahteva. Prvi se ticao kompenzacija i beneficija (povećanje stipendije, zdravstveno osiguranje i subvencije za brigu o deci), drugi se ticao potpunog uključivanja (priznavanje od

strane univerziteta svih radnika, uključujući i studente, koji su imali legalno pravo da se priključe sindikatu), a treći se ticao neutralne arbitraže treće strane u slučajevima seksualnog uznemiravanja i nedoličnog ponašanja. Poslednji zahtev je bio posebno važan jer su na univerzitetu Kolumbija u poslednje vreme često izbijali javni skandali u vezi sa silovanjem, napadima i seksualnim uznemiravanjem diplomskih radnika od strane članova fakulteta i poslodavaca. U ovoj borbi, osim zahteva bilo je bitno i izboriti se ne samo za finansije nego i za moć odlučivanja kako u odnosu na univerzitet, tako i unutar samog sindikata.

Kada je na jesen 2021. nastava počela da se odvija regularno, došlo je do novih sukoba. Univerzitet se pripremio za borbu protiv sindikata, došlo je do smanjenja plata i raznih pokušaja da se diskredituje sindikalna borba. Novi štrajk je počeo 3. Novembra i nakon mesec dana uprava je zapretila otkazom radnicima u štrajku. Ovo je ubrzo dovelo do blokade kampusa i završilo se najvećim ustupcima koje je uprava univerziteta napravila do tada, što je pokazalo kakav potencijal ima direktna akcija. Pregovarački odbor je ovaj put odbio da pauzira štrajk, svi su bili uključeni u pregovore i kroz razne diskusione grupe i ankete su zajedno odlučivali o prioritetima. Kada je univerzitet ponudio rešenje, sindikat je odlučio da ne popusti, zato što nisu ispunili glavne zahteve. Krajem semestra veliki broj asistenata je odbio da zaključi ocene, a uprava nije bila u stanju da ih sve otpusti i zameni kako su prethodno pretili da će uraditi.

Početak nove školske godine, 9 nedelja od početka poslednjeg štrajka, univerzitet Kolumbija je napokon ponudio novi sporazum koji se mnogo razlikovao od prethodnog – zapravo su bili spremni da ispune sve glavne zahteve sindikata. Ova pobeda je značajna na mnogo nivoa, ne samo zato što je u pitanju uspešna sindikalna borba u vreme kada su one postale retke, već zato što je u pitanju pobeda samoorganizovane akcije protiv uprave univerziteta i sindikalne birokratije.

Samoorganizovanje, direktna akcija i horizontalna struktura su se pokazale kao najbolja strategija da se radnici izbore za svoje ciljeve.

Jedan članova ovog sindikata koji se izjašnjava kao anarhista, izneo je svoje utiske o ovoj borbi. On smatra da je interesantno kako se univerzitet Kolumbija predstavlja kao obrazovna ustanova dok je zapravo u pitanju kompanija koja se bavi upravljanjem nekretninama, a kurseve i diplome prodaje da bi povećala svoj prestiž. Ovaj univerzitet je drugi po redu (posle katoličke crkve) što se tiče imovine koju poseduje na jednom od najskupljih tržišta nekretnina na svetu – Menhetnu. Tokom prošle godine imovina univerziteta Kolumbija se povećala za 3,3 milijarde dolara pa je jasno da su tvrdnje da ne može da priušti povišice i zdravstveno za radnike – notorna laž. Budući da su dali na hiljade dolara advokatskoj firmi da se bori protiv sindikata, jasno je da se ovde ne radi o novcu nego o moći.

Institucija koja je pod potpunom kontrolom bogatih finansijera i administratora, čak iako moraju da žrtvuju kratkoročni profit, poželjnija je od one koju kontrolišu njeni radnici, studenti i zajednica. Zato je za kompaniju “Univerzitet Kolumbija” važno da se nemilosrdno bori ne samo protiv zahteva koji se tiču plata i beneficija, nego i za zataškvanje slučajeva maltretiranja od strane šefova. Štrajk je definitivno zadao glavobolju nadležnima i to bi verovatno bilo dovoljno da je u pitanju običan univerzitet, a ne kompanija. S obzirom da je u pitanju kompanija koja pod maskom Ivy-league univerziteta pokušava da održi svoj ekonomski model, blokada tj. okupacija koja je počela 8. decembra je ugrozila status univerziteta Kolumbija mnogo više od štrajka. Kada je protok ljudi, isporuka i robe bio obustavljen na samo jedan dan to je izazvalo neverovatnu paniku i nateralo univerzitet da ponudi najveće ekonomske ustupke do sada.

Činjenica da su se oni koji nemaju moć odvažili na takav korak, da su zauzeli kampus i ponašali se kao da pripada

njima, uplašila je nadležne. Izgleda da naš rad više nije izvor naše moći, već odnosi koje uspostavljamo kada se borimo za naša prava. Izgleda da je našim neprijateljima važnije da nas spreče da izgradimo kolektivnu moć nego da ne naprave ekonomske ustupke. Oni znaju da je bolje da žrtvuju novac kratkoročno da bi svoju moć zadržali na duže staze – to su radili oduvek – potkupljivali ljude kako bi zadržali kontrolu. Zato je bitno da ostanemo nepotkupljivi i neumoljivi.

Jedan od slogana na protestima bio je “We have teeth” i on ima dvojako značenje, prvo je to što je jedan od zahteva bio u vezi sa stomatološkim osiguranjem a drugo to što na engleskom to znači imamo zube ili na srpskom – imamo muda ili pokažemo zube. To je ujedno i jedini način da opstanemo – da pokažemo zube.